

Tila	Palautettu
Aloitettiin	perjantaina, 15. marraskuuta 2024, 13.32
Valmis	perjantaina, 15. marraskuuta 2024, 16.32
Suorituskerran kesto	2 tuntia 59 min
Arviointi	42,00 pistettä maksimista 50,00 (84%)

Informaatio

Kuulustelun enimmäispisteet: **50 p.**

Enimmäispisteet (kysymykset 1-25): **25 p.**

Enimmäispisteet (kysymys 26): **25 p.**

Ensimmäinen osio (25 ensimmäistä kysymystä) sisältää erilaisia lyhyitä kysymyksiä kuten monivalintakysymyksiä, yhdistämistehtäviä ja tosi-epätosi -kysymyksiä. Osa kysymyksistä mittaa erityisesti tarkkuutta. Kaikki kysymykset on syytä lukea huolella, ja niihin on vastattava tarkasti. Kussakin kysymyksessä (kokonaan) oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, on mahdollista myös saada osapiste (esim. 0,25-0,75) osittain oikeasta vastauksesta. **Kuitenkin niissä monivalintakysymyksissä, joissa pyydetään "valitse yksi tai useampi" vaihtoehto, yhdenkin väärän vaihtoehdon valitseminen vie kyseisen kysymyksen pisteet nolllille.** Kysymyksissä, joissa pyydetään "valitse yksi" vaihtoehto ja yhdistämistehtävissä, ei anneta miinuspisteitä.

Toinen osio (kysymys 26) on oikeustapaustehtävä, joka edellyttää kysymyksiin vastaamista kirjallisesti.

Ajankäytöllisesti suositeltavaa on varata noin 30-45 minuuttia ensimmäisen osion suorittamiseen ja loppuaika toiseen osioon.

Tentissä on sallittu EUR-lexin käyttö <https://eur-lex.europa.eu/> ja Finlexin "Lainsäädäntö"-osion käyttö: <https://www.finlex.fi/fi/laki/> ja <https://www.finlex.fi/sv/laki/>

Avaa tentissä sallitut materiaalit aina yllä olevien linkkien kautta. Älä klikkaa vastaustekstiin mahdollisesti kopioimiasi linkkejä.

SEB-selaimella ei voi avata Finlexin sähköisen säädöskokoelman pdf-tiedostoja. Käytä ajantasaisen lainsäädännön alla olevaa aineistoa, joka avautuu suoraan selaimeseen.

Et voi poistua SEB-selaimesta tentin aikana. Tenttiaikaa seurataan Moodlen kellosta.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

Jos tentti on useampisivuinen, liiku tentissä painikkeilla "Seuraava sivu" / "Edellinen sivu". Painikkeet myös tallentavat vastauksesi. Keskenäisen vastauksen voi tallentaa myös "Lopeta tentti" -painikkeella. Pääset yhä muokkaamaan vastaustasi klikkaamalla "Palaa suoritukseen", jos tenttiaikaa on vielä jäljellä.

Kun olet saanut tentin valmiiksi, näytät palautussivu tentinvalvojille. Palautussivu näkyy ruudullasi, kun olet painanut "Lopeta tentti" ja valinnut kahdesti "Palauta kaikki ja lopeta" -painikkeen.

Sulje Safe Exam Browser -selain vasta, kun olet näyttänyt palautussivun valvojille. Paina "Poistu Safe Exam Browserista" -painiketta tentinvalvojan nähdessä.

Maxpoäng i förhöret: **50 p.**

Maxpoäng (frågor 1-25): **25 p.**

Maxpoäng (fråga 26): **25 p.**

Den första delen (de 25 första frågorna) innehåller olika korta frågor, såsom flervalsfrågor, kombinationsuppgifter och sant/falskt - frågor. En del frågor mäter uttryckligen noggrannhet. Det är skäl att läsa alla frågor noggrant och att besvara dem med precision. I varje fråga ger ett rätt svar (i sin helhet) ett poäng, och det är möjligt att få delpoäng (t.ex. 0,25-0,75) om svaret är delvis rätt. **Det är ändå skäl att observera att i de flervalsfrågor där man ber om " valitse yksi tai useampi / välj en eller flera" alternativ, så leder ändå även ett enda felaktigt alternativ till att poängen som ges för den frågan blir noll.** I frågorna där det efterfrågas "valitse yksi / välj ett av alternativen" och i kombinationsuppgifter, ges inte minuspoäng.

Den andra delen (fråga 26) är en rättsfallsuppgift, som förutsätter ett skriftligt svar på frågan.

Beträffande tidsanvändningen rekommenderas att man reserverar ca. 30-45 minuter för den första delen och den resterande tiden för den andra delen.

Det är tillåtet att använda EUR-lex <https://eur-lex.europa.eu/> och Finlex "Lagstiftning"-sektion: <https://www.finlex.fi/sv/laki/> och <https://www.finlex.fi/fi/laki/> i tentamen.

Öppna alltid det tillätna materialet för tentamen via länkarna ovan. Klicka inte på länkar du möjligtvis kopierat in i svarstexten.

Med SEB-webbläsaren kan man inte öppna PDF-filerna för Finlex elektroniska författningssamling. Använd det material som finns under uppdaterad lagstiftning och som öppnas rakt i webbläsaren

Du kan inte stänga SEB-webbläsaren under tentamen. Tentamenstiden övervakas från Moodles klocka.

Besvara alla frågor.

Om tentamen har flera sidor kan du flytta dig mellan sidorna med knapparna "Nästa sida" / "Föregående sida". När du flyttar dig mellan sidorna sparas också dina svar. Ett halvfärdigt svar kan också sparas genom att du trycker på "Avsluta tentamen" / "Lopeta tentti". Du kan ännu redigera ditt svar genom att välja "Återvänd till utförandet" / "Palaa suoritukseen", om det kvarstår tentamenstid.

När du är klar med tentamen ska du visa inlämningssidan till tentamensövervakaren. Inlämningssidan visas på din skärm när du har tryckt på "Avsluta tentamen" / "Lopeta tentti" och två gånger tryckt på "Lämna in allt och avsluta" / "Palauta kaikki ja lopeta" -knappen.

Stäng först Safe Exam Browser –webbläsaren efter att du har visat inlämningssidan till tentamensövervakarna. Tryck på "Lämna Safe Exam Browser / Poistu Safe Exam Browserista"-knappen så att tentamensövervakaren ser det.

Kysymys 1

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Mikä seuraavista ei ole hallinnon oikeusperiaate? / Vilken av följande är inte en rättsprincip inom förvaltningen?

Valitse yksi:

- a. Yhdenvertaisuusperiaate / Jämlikhetsprincipen
- b. Tarkoitussidonnaisuuden periaate / Principen om ändamålsbundenhet
- c. Puolueettomuusperiaate / Objektivitetsprincipen
- d. Tarkkarajaisuusperiaate / Principen om noggrann avgränsning ✓
- e. Luottamuksensuojaperiaate / Principen om skydd för berättigade förväntningar
- f. Suhteellisuusperiaate / Proportionalitetsprincipen

Oikea vastaus on:

Tarkkarajaisuusperiaate / Principen om noggrann avgränsning

Kysymys 2

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Poliisilain 1 luvun 12 §:n tarkoittama poliisimies antoi yleiselle paikalle kokoontuneille nuorille käskyn poistua paikalta. 17-vuotias ryhmään kuulunut henkilö kieltäytyi kovaaäänisesti käskystä, minkä jälkeen poliisimies ilmoitti ottavansa nuoren kiinni muiden turvallisuuden suojaamiseksi, kaatoi hänet maahan ja rajoitti samalla hänen vapauttaan laittamalla hänelle käsiraudat.

Millaisesta julkisen vallan käyttämisestä tapauksessa on kyse hallinto-oikeudellisen doktriinin perusteella? (Valitse sopivin vaihtoehto)

En polisman som avses i 1 kap. 12 § i polislagen gav ungdomar som samlats på en offentlig plats en befallning om att lämna platsen. En 17-årig person som hörde till gruppen vägrade högljutt att följa befallningen, varefter polisen delgav att han kommer att gripa ungdomen för att skydda andras säkerhet och fällde hen till marken samt begränsade samtidigt hens frihet genom att sätta hen i handbojor.

Vilket slags utövande av offentlig makt är det frågan om i fallet med hänsyn till den förvaltningsrättsliga doktrinen? (Välj det lämpligaste alternativet)

Valitse yksi:

- a. Poliisilain 12 §:n tarkoittamasta hallintopäätöksestä, jossa näyttäisi olevan kyse myös merkittävästä julkisen vallan käytöstä. / Ett förvaltningsbeslut i den mening som avses i 12 § i polislagen i vilket det även verkar vara frågan om ett betydande utövande av offentlig makt.
- b. Poliisilain 12 §:n tarkoittamasta hallintopäätöksestä, jossa näyttäisi olevan kyse myös voimakeinojen käyttämisestä. / Ett förvaltningsbeslut i den mening som avses i 12 § i polislagen i vilket det även verkar vara frågan om användning av maktmedel.
- c. Poliisimiehen itsenäisestä käskyvallasta ja voimakeinojen käyttämisestä, jota voidaan luonnehtia välittömäksi hallintopäätöksenteoksi. / Polismannens självständiga rätt att befalla samt användning av maktmedel som kan karaktäriseras som omedelbart förvaltningsbeslutsfattande.
- d. Poliisimiehen käskyssä on kyse hallintonormin antamisesta, jota voidaan luonnehtia välittömäksi julkisen vallan käytöksi. / Polismannens befallning handlar om givande av en förvaltningsnorm som kan karaktäriseras som ett omedelbart utövande av offentlig makt.
- e. Tosiasiallisesta merkittävän julkisen vallan käytöstä, jota voitaisiin luonnehtia välittömästi velvoittavan käskyn antamisena ja poliisin voimakeinojen käyttämisenä. / Ett verkligt betydande utövande av offentlig makt som kunde karaktäriseras som givande av en omedelbart förpliktande befallning samt polisens användning av maktmedel.
- f. Käsirautojen laittamisessa ja henkilön maahan kaatamisessa on kyse välillisestä hallintopakosta. / Att sätta handbojor på och att fälla en person till marken är frågan om indirekt förvaltningstvång.
- g. Käsirautojen laittamisessa on kyse hallinnollisesta rangaistusseuraamuksesta. / Det är frågan om en administrativt straffpåföljd när man sätter på handbojor.

Oikea vastaus on: Tosiasiallisesta merkittävän julkisen vallan käytöstä, jota voitaisiin luonnehtia välittömästi velvoittavan käskyn antamisena ja poliisin voimakeinojen käyttämisenä. / Ett verkligt betydande utövande av offentlig makt som kunde karaktäriseras som givande av en omedelbart förpliktande befallning samt polisens användning av maktmedel.

Kysymys 3

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Ministeriön työnhakijalle suoritettiin psykologinen testi, jossa arvioitiin muun ohella hänen sopivuuttaan erääseen työtehtävään. Rekrytoinnista vastaava esimies pohti testin sisällön jakamista kollegoilleen ”havainnollistavana esimerkkinä” osana henkilöstöhallinnon koulutuspäiviä.

Minkä lain perusteella testin julkisuutta ja salassapitoa koskeva kysymys ratkeaa?

En arbetssökande vid Ministeriet genomgick ett psykologiskt test där bland annat hens lämplighet för en viss arbetsuppgift bedömdes. Förmannen som var ansvarig för rekryteringen övervägde att, som ett ”åskådliggörande exempel”, dela ut innehållet i testet till sina kolleger som en del av personaladministrationens utbildningsdagar.

Med stöd av vilken lag avgörs frågan om offentlighet och sekretess gällande testet?

Valitse yksi:

- a. Työsopimuslaki (55/2001). / Arbetsavtalslagen (55/2001).
- b. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992). / Lag om patientens ställning och rättigheter (785/1992).
- c. Henkilötietolaki (523/1999). / Personuppgiftslag (523/1999).
- d. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). / Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). ✓
- e. Tietosuojalaki (1050/2018). / Dataskyddslag (1050/2018).
- f. Liikesalaisuusdirektiivi (2016/943). / Företagshemlighetsdirektivet (2016/943).
- g. Työturvallisuuslaki (783/2002). / Arbetarskyddslag (783/2002).

Oikea vastaus on:

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). / Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Kysymys 4

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Lainalaisuusperiaate on ymmärrettävä laaja-alaisesti siten, että toimivallan lakiperusta viittaa myös lakia alemman tasoisiin säädöksiin, kuten asetuksiin ja kunnallisiin virallishjeisiin.

Onko väite tosi vai epätosi?

Legalitetsprincipen bör vidsträckt förstås så att den lagliga grunden för behörighet även hänvisar till författningar på lägre nivå än lagen, såsom förordningar och kommunens officiella anvisningar.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Sant
- b. Epätosi / Falskt ✓

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 5

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Lakisdonnaisuuden vaatimus vastaa erityisesti ongelmiin, joissa hallintoon liittyvää toimintaa ei ole säännelty lainkaan.

Onko väite tosi vai epätosi?

Kravet på lagbundenhet svarar i synnerhet på problem där verksamhet i anslutning till förvaltningen inte alls har reglerats.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Sant
- b. Epätosi / Falskt ✓

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 6

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Julkisuuslain 24 §:n mukaan lähtökohtaisesti salassapidettäviä asiakirjoja ovat muun muassa asiakirjat, jotka sisältävät tietoja raha- ja valuuttapoliittisista päätöksistä tai toimenpiteistä taikka niiden valmistelusta tai tietoja finanssi- ja tulopoliittikan valmistelusta taikka finanssi-, tulo-, raha- tai valuuttapoliittisten päätösten tai toimenpiteiden tarpeiden selvittämisestä, jos tiedon antaminen niistä olisi vastoin valtion etua neuvotteluosapuolena taikka vaarantaisi päätösten tai toimenpiteiden tarkoituksen toteutumisen tai muutoin merkittävästi vaikeuttaisi finanssi-, tulo-, raha- tai valuuttapoliittikan hoitamista.

Miten tätä salassapitoperustetta voitaisiin luonnehtia hallinto-oikeudellisen doktriinin näkökulmasta? (valitse sopivin)

I princip är handlingar som ska hemlighållas, enligt 24 § i offentlighetslagen, bland annat handlingar som innehåller uppgifter om penning- och valutapolitiska beslut eller åtgärder eller beredning av dessa eller uppgifter om beredning av finans- och inkomstpolitiken eller utredning av behovet av finans-, inkomst-, penning- eller valutapolitiska beslut eller åtgärder. Om utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle strida mot statens intressen i egenskap av förhandlingspart, äventyra syftet med besluten eller åtgärderna eller i övrigt avsevärt försvåra skötseln av finans-, inkomst-, penning- eller valutapolitiken.

Hur skulle denna sekretessgrund kunna karaktäriseras med tanke på den förvaltningsrättsliga doktrinen? (välj den lämpligaste)

Valitse yksi:

- a. Ehdoton salassapitoperuste, joka suojaa julkisyhteisön omaa intressiä. / En absolut sekretessgrund som skyddar det offentliga samfundets eget intresse.
- b. Ehdoton salassapitoperuste, joka suojaa yksityistä intressiä. / En absolut sekretessgrund som skyddar ett privat intresse.
- c. Julkisuusolettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yleistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på offentlighetspresumtion som skyddar det allmänna intresset. ✔
- d. Salassapito-olettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yksityistä ja julkista intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på sekretesspresumtion som skyddar ett privat och allmänt intresse.
- e. Salassapito-olettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa julkisyhteisön omaa intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på sekretesspresumtion som skyddar det offentliga samfundets eget intresse.
- f. Salassapito-olettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yleistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på sekretesspresumtion som skyddar det allmänna intresset.
- g. Ehdoton salassapitoperuste, joka suojaa yleistä intressiä. / En absolut sekretessgrund som skyddar det allmänna intresset.
- h. Julkisuusolettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yksityistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på offentlighetspresumtion som skyddar enskilt intresse.
- i. Julkisuusolettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yksityistä ja yleistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på offentlighetspresumtion som skyddar ett privat och allmänt intresse.
- j. Salassapito-olettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yksityistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på sekretesspresumtion som skyddar ett privat intresse.
- k. Ehdoton salassapitoperuste, joka suojaa yksityistä ja yleistä intressiä. / En absolut sekretessgrund som skyddar ett privat och allmänt intresse.

Oikea vastaus on:

Julkisuusolettamaan perustuva salassapitosäännös, joka suojaa yleistä intressiä. / En sekretessbestämmelse baserad på offentlighetspresumtion som skyddar det allmänna intresset.

Kysymys 7

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Viraston johtaja antoi alaiselleen virkamiehelle kirjallisen varoituksen tämän valmisteltua huolimattomasti erään lupa-asian. Virkamiehen mukaan huolimattomuus ei ollut aiheuttanut hakijalle sellaista vahinkoa, että varoituksen antamiselle olisi riittäviä perusteluja. Viraston johtaja taas totesi, että asia saattaisi myöhemmässä vaiheessa johtaa vielä virkarikosta koskevan syytteen nostamiseen.

Mistä virkavastuun muodosta varoituksen antamisessa on kyse?

Ämbetsverkets direktör gav en underlydande tjänsteman en varning efter att tjänstemannen förberett ett tillståndsärende på ett vårdslöst sätt. Enligt tjänstemannen hade vårdslösheten inte orsakat sökanden sådan skada att det fanns tillräckliga skäl att ge en varning. Ämbetsverkets direktör anförde att saken i ett senare skede skulle kunna leda till att det väcks åtal om ämbetsbrott.

Vilken form av tjänsteansvar är det fråga om när en varning ges?

Valitse yksi:

- a. Hallinnollinen virkavastuu / Administrativt tjänsteansvar ✓
- b. Rikosoikeudellinen virkavastuu / Straffrättsligt tjänsteansvar
- c. Vahingonkorvausvastuu / Skadeståndsansvar

Oikea vastaus on:

Hallinnollinen virkavastuu / Administrativt tjänsteansvar

Kysymys 8

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Luottamustehtävän hoitamiseen sovelletaan hallinnon oikeusperiaatteita.

Onko väite tosi vai epätosi?

Vid fullgörande av förtroendeuppdrag tillämpas förvaltningens rättsprinciper.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Sant ✓
- b. Epätosi / Falskt

Oikea vastaus on:

Tosi / Sant

Kysymys 9

Väärin

Pisteet 0,00 kokonaispisteistä 1,00

Voidaanko unionin oikeuden rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamista koskeva asia tutkia hallintoriitamenettelyssä?

Kan ett ärende som gäller ersättning av skada som orsakats av en överträdelse av unionsrätten prövas i ett förvaltningsvisteförfarande?

Valitse yksi:

- a. Kyllä / Ja
- b. Ei / Nej ❌

Oikea vastaus on:

Kyllä / Ja

Kysymys 10

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Mikä seuraavista ei ole hyvän hallinnon tae? (valitse sopivin)

Vilken av följande är inte en garanti för god förvaltning? (välj den lämpligaste)

Valitse yksi:

- a. virkamiesetiikka / tjänstemannaetik
- b. palveluperiaate / serviceprincipen
- c. oikeus tulla kuulluksi hallintoasiaa käsiteltäessä / rätt att bli hörd vid behandlingen av ett förvaltningsärende
- d. perusoikeuksien turvaamisvelvoite / skyldigheten att trygga grundläggande rättigheter
- e. osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet / möjligheter att delta och påverka
- f. oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti / rätt att få sitt ärende behandlat på ett lämpligt sätt
- g. virkavastuu / tjänstemannaansvar
- h. oikeus saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa / rätt att få sitt ärende prövat hos den behöriga myndigheten
- i. hallinnon tarkoituksenmukaisuus- ja tehokkuusnäkökohdat / förvaltningens ändamålsenlighets- och effektivitetssynpunkter ✔️
- j. hallintoasian käsittelyn julkisuus / offentlighet vid behandlingen av ett förvaltningsärende
- k. oikeus hakea muutosta hallintoasiassa annettuun päätökseen / rätt att söka ändring i ett beslut som givits i ett förvaltningsärende
- l. oikeus saada perusteltu päätös hallintoasiassa / rätt att få ett motiverat beslut i ett förvaltningsärende
- m. menettelyä koskeva neuvonta / rådgivning om ett förfarande

Oikea vastaus on:

hallinnon tarkoituksenmukaisuus- ja tehokkuusnäkökohdat / förvaltningens ändamålsenlighets- och effektivitetssynpunkter

Kysymys 11

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Suomen perustuslaki sisältää säännöksen, joka merkitsee käytännössä sitä, että määrärahan puuttuminen viranomaisen talousarviosta ei vaikuta valtion yksityisoikeudellisen korvausvastuun arvioimiseen.

Onko väite tosi vai epätosi?

Finlands grundlag innehåller ett stadgande som i praktiken innebär att avsaknaden av anslag i myndighetens budget inte påverkar bedömningen av statens privaträttsliga ersättningsansvar.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Epätosi / Falskt
- b. Tosi / Sant ✓

Oikea vastaus on:

Tosi / Sant

Kysymys 12

Väärin

Pisteet 0,00 kokonaispisteistä 1,00

Viranomaisella on lähtökohtaisesti toimivalta lieventää hallintopäätöksellä määritellyjä rajoituksia kohtuusperusteella suhteellisuusperiaatteen nojalla (HL 6 §).

Onko väite tosi vai epätosi?

Myndigheten har i princip befogenhet att med stöd av proportionalitetsprincipen (FL 6 §) på skälig grund mildra de begränsningar som bestämts i ett förvaltningsbeslut.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Sant ✗
- b. Epätosi / Falskt

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 13

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

17-vuotias henkilö pyysi sähköisesti Ylioppilastutkintolautakunnalta tietoa julkisesta viranomaisen asiakirjasta, joka ei sisältänyt salassa pidettäviä tietoja. Hän pyysi tietoja sähköisesti lähettämällä tietopyynnön sähköpostiosoitteestaan "ylioppilas2004@gmail.com" kesäkuussa 2021. Tietopyynnössä ei ollut iän ohella henkilön nimeä tai muita henkilöllisyystietoja, mutta sähköpostin automaattisesta allekirjoituksesta ilmeni, että henkilö oli Sveitsin kansalainen. Tietopyynnön kohteena oleva viranomaisen asiakirja yksilöitiin päivämäärällä ja asiasisällöllä, mutta henkilö ilmoitti olevansa tietämätön asian käsittelynumerosta. Tietopyynnön perusteeksi viestissä ilmoitettiin yleinen kiinnostus aiheesta. Viestissä pyydettiin lähettämään tieto mahdollisimman pian ja viimeistään kahden viikon kuluessa.

Pitäisikö Ylioppilastutkintolautakunnan antaa tieto julkisesta asiakirjasta henkilölle ilman erityisiä lisämenettelyitä kahden viikon kuluessa tietopyynnön saamisesta?

En 17-årig person bad Studentexamensnämnden elektroniskt om uppgifter ur en offentlig myndighetshandling som inte innehöll sekretessbelagda uppgifter. Hen bad att få uppgifterna elektroniskt genom att skicka en begäran om upplysningar från hens e-postadress "student2004@gmail.com" i juni 2021. Utöver åldern fanns det vare sig personens namn eller andra personuppgifter i informationsbegäran men det framgick av e-postens automatiska underskrift att personen var schweizisk medborgare. Den myndighetshandling som begäran gällde preciserades med datum och innehåll men personen uppgav att hen inte kände till ärendets behandlingsnummer. Ett allmänt intresse för ämnet angavs i meddelandet som grund för begäran om uppgifter. I meddelandet ombads att uppgifterna skulle skickas så snart som möjligt och senast inom två veckor.

Borde Studentexamensnämnden inom två veckor efter att ha mottagit begäran om uppgifter ur en handling ge personen uppgifter ur en offentlig handling utan särskilda ytterligare förfaranden?

Valitse yksi:

- a. Ei / Nej
- b. Kyllä / Ja ☑

Oikea vastaus on:

Kyllä / Ja

Kysymys 14

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Tieto henkilön osallistumisesta yksittäisen julkisen vallan käyttöä sisältävän päätöksen tekemiseen kuuluu julkisuusperiaatteen ydinalueelle. Onko väite tosi vai epätosi?

Uppgifter om att en person deltar i fattandet av ett enskilt beslut som innefattar utövning av offentlig makt hör till offentlighetsprincipens kärnområde.

Är påståendet korrekt eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Epätosi / Falskt
- b. Tosi / Korrekt ☑

Oikea vastaus on:

Tosi / Korrekt

Kysymys 15

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Mitkä seuraavista hallintopäätöstä koskevista väitteistä ovat väärin?

Vilka av följande påståenden om förvaltningsbeslut är fel?

Valitse yksi tai useampi:

- a. Hallintopäätös voidaan tehdä sähköisesti. / Ett förvaltningsbeslut kan fattas elektroniskt.
- b. Hallintopäätös on mahdollista tehdä suullisesti. / Det är möjligt att muntligen fatta ett förvaltningsbeslut.
- c. Hallintopäätös sitoo oikeudellisesti myös sellaisten ratkaistujen seikkojen osalta, joista päättämiseen viranomaisella ei ole muodollista toimivaltaa, jos päätös on lainvoimainen. / Förvaltningsbeslutet är rättsligt bindande även beträffande sådana avgjorda omständigheter som myndigheten inte har någon formell behörighet att fatta beslut om, om beslutet har vunnit laga kraft. ✔
- d. Yksittäinen hallintopäätös ei voi koskea enempää kuin yhtä henkilöä. / Ett enskilt förvaltningsbeslut kan inte gälla mer än en person. ✔

Oikeat vastaukset ovat:

Yksittäinen hallintopäätös ei voi koskea enempää kuin yhtä henkilöä. / Ett enskilt förvaltningsbeslut kan inte gälla mer än en person. ,

Hallintopäätös sitoo oikeudellisesti myös sellaisten ratkaistujen seikkojen osalta, joista päättämiseen viranomaisella ei ole muodollista toimivaltaa, jos päätös on lainvoimainen. / Förvaltningsbeslutet är rättsligt bindande även beträffande sådana avgjorda omständigheter som myndigheten inte har någon formell behörighet att fatta beslut om, om beslutet har vunnit laga kraft.

Kysymys 16

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Asianosaisella on asianosaisjulkisuuden perusteella lähtökohtaisesti oikeus samassa viranomaisessa käsiteltäviin toisen henkilön vireillä olevaa asiaa koskeviin salassa pidettäviin asiakirjoihin, jos niissä olevat tiedot voivat vaikuttaa asianosaisen asian käsittelyyn.

Onko väite tosi vai epätosi?

En part har på grund av partsoffentligheten i princip rätt till sekretessbelagda handlingar som berör en annan persons pågående mål som behandlas av samma myndighet, om uppgifterna i handlingarna kan inverka på behandlingen av partens ärende.

Är påståendet korrekt eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Korrekt
- b. Epätosi / Falskt ✔

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 17

Osittain oikein

Pisteet 0,50 kokonaispisteistä 1,00

Valitse hallinnon virallislähteiden oikeudellista merkitystä koskevat väitteet, jotka ovat oikein.

Välj de påståenden som är korrekta angående officiella källors rättsliga betydelse för den offentliga förvaltningen.

Valitse yksi tai useampi:

- a. Virallislähteillä on usein tosiasiallisesti suuri merkitys hallintotoiminnassa, jota koskeva lainsäädäntö on väljää ja jota koskevasta toiminnasta on kertynyt vähän oikeuskäytäntöä. / Offentliga källor har ofta de facto en stor betydelse inom förvaltningsverksamhet där det inte finns mycket lagstiftning och där det endast har samlats små mängder rättspraxis.
- b. Jos hallintotoiminta on ohjeistettu kattavasti virallislähteillä ja lainsäädäntö on väljää, menettävät lainvalmisteluasiakirjat tosiasiallisesti oikeudellisen merkityksensä hallinnon oikeuslähteinä. / Om det för förvaltningsverksamheten har getts utförliga anvisningar genom officiella källor och lagstiftningen är vag förlorar lagförberedningsarbetena i princip sin rättsliga betydelse som rättskällor för förvaltningen.
- c. Virallislähteillä voidaan yleisesti ohjata ja suunnata päätöksentekoa, jolla määrätään yksityisen oikeuksista, eduista ja velvollisuuksista. / Med officiella källor kan man i allmänhet styra och vägleda beslutsfattande som fastställer enskildas rättigheter, intressen och skyldigheter. ✔
- d. Jos kunnan talousarvioissa on päätetty uutena käytäntönä varata kaikille alle 25-vuotiaille kunnan asukkailla maksuton bussilippu, muodostaa talousarviopäätös kunnassa asuville alle 25-vuotiaille henkilöille subjektiivisen oikeuden maksuttomaan bussilippuun. / Om man i kommunens budget har beslutat att som ny praxis reservera en avgiftsfri bussbiljett för alla invånare under 25 år bildar budgetbeslutet en subjektiv rätt till en avgiftsfri bussbiljett för alla under 25 år i kommunen.
- e. Kaupunginhallituksen tekemällä yleisellä ohjeistuksella voidaan ohittaa lain vaatima yksilöllinen harkinta, jos asia ei koske yksilön perus- ja ihmisoikeuksien ydinaluetta. / Genom allmän anvisning av stadsstyrelsen kan den enskilda prövningen som lagen kräver kringgås, så länge ärendet inte gäller kärnområdet för den enskildes grundläggande- och mänskliga rättigheter.

Oikeat vastaukset ovat:

Virallislähteillä on usein tosiasiallisesti suuri merkitys hallintotoiminnassa, jota koskeva lainsäädäntö on väljää ja jota koskevasta toiminnasta on kertynyt vähän oikeuskäytäntöä. / Offentliga källor har ofta de facto en stor betydelse inom förvaltningsverksamhet där det inte finns mycket lagstiftning och där det endast har samlats små mängder rättspraxis. ,

Virallislähteillä voidaan yleisesti ohjata ja suunnata päätöksentekoa, jolla määrätään yksityisen oikeuksista, eduista ja velvollisuuksista. / Med officiella källor kan man i allmänhet styra och vägleda beslutsfattande som fastställer enskildas rättigheter, intressen och skyldigheter.

Kysymys 18

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Peruskoulunopettaja suunnitteli yläasteen luokan seuraavan lukuvuoden liikunnan opetusta. Oppilailta saadun palautteen mukaan kuluneena lukuvuonna ei ollut tutustuttu tarpeeksi monipuolisesti erilaisiin liikuntalajeihin. Opettaja kertoi lukuvuoden viimeisellä liikunnan oppitunnillaan oppilaille, että seuraavana lukuvuonna he tulisivat kokeilemaan uusina lajeina squashia, capoeiraa, golfia, jousiammuntaa ja rytmistä voimistelua. Muutama opiskelija totesi, ettei päätös ollut oikeudenmukainen, koska uusien lajien kokeileminen veisi aikaa heille mieluisilta suunnistuksen tunneilta, joita kuluneena lukuvuonna oli ollut runsaasti.

Millaisesta hallinnollisesta toiminnasta tai päätöksenteosta asiassa on kyse hallinto-oikeudellisen doktriinin näkökulmasta? (Valitse sopivin vaihtoehto)

En grundskollärare planerade följande läsårs idrottstimmar för en högstadielklass. Enligt feedbacken från eleverna hade man inte under det gångna läsåret bekantat sig tillräckligt mångsidigt med olika idrottsgrenar. Läraren berättade för eleverna under läsårets sista idrottstimme att de nästa läsår skulle prova på nya grenar som squash, capoeira, golf, bågskytte och rytmisk gymnastik. Några av eleverna konstaterade att beslutet inte var rättvist eftersom provandet av nya grenar skulle ta tid bort från orienteringstimmarna, vilka de tyckte om och som det hållits mycket av under det gångna läsåret.

Vilken typ av förvaltningsverksamhet eller beslutsfattande är det fråga om i fallet med tanke på den förvaltningsrättsliga doktrinen? (Välj det lämpligaste alternativet)

Valitse yksi:

- a. Kyse on yksittäistapauksellisesta hallinnollisesta sääntelystä, joka kohdistuu oppilaan oikeuteen saada hyvää perusopetusta. / Det är frågan om en administrativ reglering i ett enskilt fall vilken riktar sig mot elevens rätt till god grundläggande utbildning.
- b. Kyse on perusopetuslain (628/1998) 11 §:n tarkoittamasta lakisäateistä palvelua koskevasta päätöksestä, josta opettajan pitäisi tehdä kirjallinen valituskelpoinen hallintopäätös. / Det är frågan om ett beslut om en lagstadgad service som avses i 11 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), som läraren borde fatta ett skriftligt överklagbart förvaltningsbeslut över.
- c. Kyse on perusopetuslain (628/1998) 11 §:n tarkoittamasta hallinnollisesta seuraamuksesta. / Det är frågan om en administrativ påföljd i enlighet med 11 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998).
- d. Kyse on välittömästi yksilön asemaan puuttuvasta opettajan käskystä, jolla rajoitetaan mahdollisesti joidenkin oppilaiden oikeutta perusopetukseen. / Det är frågan om en lärares befallning som omedelbart ingriper i den enskildas ställning och som möjligtvis begränsar vissa elevens rätt till grundläggande utbildning.
- e. Kyse on tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, johon sovelletaan myös hallintolakia (434/2003). / Det är frågan om faktisk förvaltningsverksamhet på vilken även förvaltningslagen (434/2003) tillämpas.
- f. Kyse on hallintolain 43 §:n 2 momentin tarkoittamasta suullisesta hallintopäätöksestä. / Det är frågan om ett sådant muntligt förvaltningsbeslut som avses i 43 § 2 mom. i förvaltningslagen.

Oikea vastaus on:

Kyse on tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, johon sovelletaan myös hallintolakia (434/2003). / Det är frågan om faktisk förvaltningsverksamhet på vilken även förvaltningslagen (434/2003) tillämpas.

Kysymys 19

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Voidaanko vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:ää soveltaa viranomaisen EU-oikeudellisen korvausvastuun rajoituksena? / Kan 3 kap. 2 § i skadeståndslagen tillämpas som en begränsning av en myndighets EU-rättsliga ersättningsansvar?

Valitse yksi:

- a. Kyllä / Ja
- b. Ei / Nej ✓

Oikea vastaus on:

Ei / Nej

Kysymys 20

Osittain oikein

Pisteet 0,50 kokonaispisteistä 1,00

Maahanmuuttoviraston toimivalta tehdä kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevia päätöksiä voi perustua:

Migrationsverkets behörighet att fatta beslut om beviljande av internationellt skydd kan bygga på:

Valitse yksi tai useampi:

- a. Maahanmuuttoviraston ohjeisiin / Migrationsverkets anvisningar
- b. Kansalliseen asetukseen / Nationella förordningar
- c. Lakiin / Lagen ✓
- d. EU-asetukseen / EU-förordningar

Oikeat vastaukset ovat: EU-asetukseen / EU-förordningar, Lakiin / Lagen

Kysymys 21

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

A oli lähettänyt kuusi kuukautta sitten Digi- ja väestötietovirastolle vapaamuotoisen etunimen muuttamista koskevan hakemuksen, mutta ei ollut saanut asian johdosta päätöstä tai tietoa asian käsittelystä lukuisista käsittelyaikataulua koskevista pyynnöistään huolimatta.

Millainen tehokas oikeusturvakeino hakijalla on käytettävissään tässä tilanteessa? (valitse sopivin)

A hade för sex månader sedan skickat in en formfri ansökan om ändring av förnamn till myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men hade inte med fått något beslut om ärendet eller information om behandlingen av ärendet trots hens många förfrågningar om behandlingstiden.

Vilket effektivt rättsmedel har sökanden till sitt förfogande i denna situation? (välj det lämpligaste)

Valitse yksi:

- a. Hakija voi tehdä oikaisuvaatimuksen viranomaisen päätöksestä. / Sökanden kan lägga fram ett yrkande på rättsanspråk över myndighetens beslut.
- b. Hakija voi tehdä valituksen hallinto-oikeuteen viranomaisen päätöksestä. / Sökanden kan anföra besvär hos förvaltningsdomstolen över myndighetens beslut.
- c. Hakija voi tehdä valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen viranomaisen päätöksestä. / Sökanden kan anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen över myndighetens beslut.
- d. Hakija voi tehdä valituksen markkinaoikeuteen viranomaisen päätöksestä. / Sökanden kan anföra besvär hos marknadsdomstolen över myndighetens beslut.
- e. Hakija voi tehdä Etu- ja sukunimilain (946/2017) 29 §:n mukaisen muistutuksen. / Sökanden kan göra en anmärkning enligt 29 § i lagen om för- och efternamn (946/2017).
- f. Hakija voi tehdä hallintokantelun viranomaiselle tai ylimmille laillisuusvalvojille. / Sökanden kan anföra förvaltningsklagan hos en myndighet eller hos de högsta laglighetsövervakarna.
- g. Hakija voi tehdä asiavirheen korjaamista koskevan hakemuksen viranomaiselle. / Sökanden kan lämna in en ansökan till myndigheten om rättelse av sakfel.
- h. Hakija voi tehdä ylimääräistä muutoksenhakua koskevan hakemuksen. / Sökanden kan lämna in en ansökan om extraordinärt ändringssökande.

Oikea vastaus on:

Hakija voi tehdä hallintokantelun viranomaiselle tai ylimmille laillisuusvalvojille. / Sökanden kan anföra förvaltningsklagan hos en myndighet eller hos de högsta laglighetsövervakarna.

Kysymys 22

Väärin

Pisteet 0,00 kokonaispisteistä 1,00

Perustuslain 106 §:n sanamuodosta huolimatta Euroopan ihmisoikeussopimus voi saada hallintoviranomaisen päätöksenteossa perustuslain etusijaan rinnastettavan merkityksen hallinnon oikeuslähteenä.

Onko väite tosi vai epätosi?

Trots ordalydelsen i 106 § i grundlagen kan Europakonventionen, som rättskälla för förvaltningen, i ett beslutsfattande av förvaltningsmyndigheten få en betydelse som är jämförbar med grundlagens företråde.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Epätosi / Falskt ❌
- b. Tosi / Sant

Oikea vastaus on:

Tosi / Sant

Kysymys 23

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Viranomainen voi eräissä tilanteissa laajentaa salassapitosopimuksella joitakin laissa säädettyjä salassapitoperusteita oikeudellisesti pätevästi.

Onko väite tosi vai epätosi?

Myndigheten kan i vissa fall genom sekretessavtal utvidga vissa av de i lag föreskrivna sekretessgrunderna på ett rättsligt giltigt sätt.

Är påståendet korrekt eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Korrekt
- b. Epätosi / Falskt ☑

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 24

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Poliisilain 1 § perustaa poliisiviranomaiselle niin kutsutun yleisen toimivallan, jonka perusteella poliisi voi käyttää mielenosoituksessa sellaisia voimakeinoja, kuin tehtävän toteuttaminen vaatii.

Onko väite tosi vai epätosi?

1 § i polislagen utgör grund för en så kallad allmän behörighet för polismyndigheten, enligt vilken polisen vid en demonstration kan använda sådana maktmedel som krävs för att uppdraget ska kunna utföras.

Är påståendet sant eller falskt?

Valitse yksi:

- a. Tosi / Sant
- b. Epätosi / Falskt

Oikea vastaus on:

Epätosi / Falskt

Kysymys 25

Oikein

Pisteet 1,00 kokonaispisteistä 1,00

Työ- ja elinkeinoministeriön virkamies valmisteli avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) mukaista lupa-asiaa. Virkamies oli epävarma eräästä hakijan taloudellisiin edellytyksiin liittyvän seikan merkityksestä lupaharkinnassa ja kysyi asiasta kahvitauolla esimieheltään. Esimies totesi painokkaasti, että kyseinen asiaa koskeva lain 5 §:n 2 momentin säännös oli sanamuodoltaan avoin, eikä taloudellisia edellytyksiä olisi tarpeen arvioida tarkasti. Virkamies jätti selvittämättä seikan merkityksen ja kirjasi lupapäätökseen hakijan täyttävän yleisesti taloudelliset edellytykset avaruustoiminnan harjoittamiseen.

Miten esimiehen antamaa ohjeistusta tulisi arvioida oikeudellisesti virkamiehen päätöksenteon näkökulmasta? (Valitse sopivin vaihtoehto)

Arbets- och näringsministeriets tjänsteman förberedde ett tillståndsärende i enlighet med lagen om rymdverksamhet (63/2018). Tjänstemannen var osäker på betydelsen av en omständighet som gällde en sökandes ekonomiska förutsättningar vid tillståndsprövningen och frågade sin chef under kaffepausen om detta. Chefen framhöll med eftertryck att 5 § 2 mom. i den nämnda lagen var öppen i sin ordalydelse och att det inte skulle vara nödvändigt att göra en noggrann bedömning av de ekonomiska förutsättningarna. Tjänstemannen underlät att utreda omständighetens betydelse och antecknade i tillståndsbeslutet att den sökande allmänt sett uppfyller de ekonomiska förutsättningarna för utövandet av rymdverksamhet.

Hur bör de anvisningar som chefen givit bedömas juridiskt med tanke på tjänstemannens beslut? (Välj det lämpligaste alternativet)

Valitse yksi:

- a. Virkamiehen on noudatettava virkatehtäviensä suorittamista koskevia työnjohtomääräyksiä, joten virkamiehen on sovellettava esimiehen ohjeistusta lupapäätöksen arvioinnissa. / En tjänsteman ska iaktta arbetsledningsföreskrifterna som gäller utförandet av hens tjänsteuppdrag och tjänstemannen ska därför tillämpa förmannens anvisningar vid bedömningen av tillståndsbeslutet.
- b. Työnjohtomääräys on kohdistunut hallinnolliseen päätöksentekoon yksittäistapauksessa eikä ole siten virkamiestä sitova. / Arbetsledningsföreskriften har riktat sig mot det administrativa beslutsfattandet i ett enskilt fall och är därmed inte bindande för tjänstemannen.
- c. Jos esimiehen ohjeistus perustuu ministeriön antamaan kirjalliseen ohjeeseen, sitoo esimiehen ohjeistus myös virkamiestä. / Om anvisningen av förmannen grundar sig på en skriftlig anvisning som ministeriet utfärdat är anvisningen av förmannen också bindande för tjänstemannen.
- d. Esimiehen ohjeistus vaikuttaa lainmukaiselta, joten virkamiehen on huomioitava se sitovasti hallintopäätöksenteossa tai muutoin hän saattaa syyllistyä virkavirheeseen. / Anvisningen av förmannen verkar vara lagenlig så tjänstemannen måste beakta den som bindande i förvaltningsbeslutsfattandet annars kan hen göra sig skyldig till tjänstefel.
- e. Esimiehen ohje vaikuttaa lainvastaiselta, mutta virkamiehen on noudatettava esimiehen työnjohtomääräystä lupaharkinnassa. Mahdollisessa virkavastuun arvioinnissa sekä virkamies että esimies vastaavat lupapäätöksen lainmukaisuudesta. / Anvisningen av förmannen verkar vara lagstridig men tjänstemannen måste iaktta arbetsledningsföreskrifter av förmannen vid tillståndsprövningen. Vid en eventuell bedömning av tjänsteansvar svarar både tjänstemannen och förmannen för att tillståndsbeslutet är lagenligt.

Oikea vastaus on:

Työnjohtomääräys on kohdistunut hallinnolliseen päätöksentekoon yksittäistapauksessa eikä ole siten virkamiestä sitova. / Arbetsledningsföreskriften har riktat sig mot det administrativa beslutsfattandet i ett enskilt fall och är därmed inte bindande för tjänstemannen.

Kysymys 26

Valmis

Pisteet 21,00 kokonaispisteistä 25,00

Tehtävä 26

Tuttavasi X on poliisimies. Erään rikosasian selvittämisen yhteydessä on käynyt ilmi, että X on lähettänyt tekstiviestejä tuosta rikoksesta epäillyn henkilön, Y:n, kanssa. X:n työnantaja-poliisilaitos saa tiedon tilanteesta. Luettuaan X:n ja Y:n viestinvaihdon poliisilaitos tulee siihen päätelmään, ettei X enää nauti tehtäviensä edellyttämää luottamusta. Poliisilaitos irtisanoo X:n virkasuhteen.

X on ymmällään ja tuohtunut tilanteesta. Hän kysyy neuvoasi seuraavissa asioissa. Vastaa kaikkiin kysymyksiin oikeudellisesti perustellen.

1. X arvelee, ettei poliisilaitoksella ollut oikeutta lukea hänen tekstiviestejään ilman hänen lupaansa. Mihin perusoikeuteen hän voisi vedota näkemyksensä tueksi?
2. X:n ja Y:n viestinvaihto ei johtanut esitutkintaan. X pyytää neuvoasi: missä tapauksessa poliisilaitos voisi käyttää viestinvaihtoa irtisanomisperusteena?
3. X:n mielestä irtisanominen on rankka seuraamus. Hän muistelee, että voisi vedota johonkin hallinnon oikeusperiaatteeseen. Kerro X:lle, mikä hallintoperiaate voisi tulla kyseeseen. Selvitä periaatteen sisältö ja sen soveltuminen X:n tapaukseen.
4. X:n mielestä virkasuhteen irtisanominen on hallinnollinen sanktio. Onko näin? Perustele.
5. X muistelee, että poliisilaitoksella on ollut aiemmin samankaltainen, poliisimies Z:aa koskeva irtisanomistapaus. Hän pyytää poliisilaitokselta tapausta koskevia asiakirjoja nähtäväkseen. Poliisilaitos kieltäytyy pyynnöstä sillä perusteella, että asiakirjoista ilmenee Z:n osoitetiedot sekä joitakin terveystietoja. Oliko poliisilaitoksella oikeus kieltäytyä antamasta asiakirjoja X:n nähtäväksi? Perustele.

Huolehdi siitä, ettei vastaus ylitä yhteensä 700 sanaa. (Jos vastaat ruotsiksi, sinun ei tarvitse välittää Moodlen sanamäärälaskurin varoituksesta, mutta pidä huoli siitä, ettei vastaus ylitä 910 sanaa.)

Muista välitallentaa vastauksesi säännöllisesti tentin aikana. Välitallennus tapahtuu liikkumalla tenttisivujen/kysymysten välillä.

Uppgift 26

Din bekant X är polisman. I samband med utredningen av ett brottsmål framgår det att X har skickat textmeddelanden till en i ärendet brottsmisstänkt person (Y). Polisinsättningen i egenskap av X:s arbetsgivare får kännedom om situationen. Efter att ha läst meddelandena mellan X och Y drar polisinsättningen slutsatsen att X inte längre åtnjuter det förtroende som hans arbete förutsätter. Polisinsättningen säger upp X:s tjänsteförhållande.

X är förbryllad och upprörd över situationen. Han ber dig om råd i följande saker. Svara på alla frågor med rättslig motivering.

1. X anser att polisinsättningen inte har haft rätt att läsa hans textmeddelanden utan hans tillstånd. Vilken grundläggande rättighet skulle han kunna åberopa för att stödja sin syn på saken?
2. X:s och Y:s utbyte av meddelanden ledde inte till en förundersökning. X ber om ditt råd: i vilket fall skulle polisen kunna använda meddelandeutbytet som uppsägningsgrund?
3. X anser att uppsägningen är en kraftig påföljd. Han har för sig att han skulle kunna åberopa någon rättsprincip inom förvaltningen. Berätta för X vilken förvaltningsprincip som det skulle kunna vara fråga om. Redogör för innehållet i principen och dess tillämpning på X:s fall.
4. Enligt X är uppsägningen av tjänsteförhållandet en administrativ sanktion. Stämmer det? Motivera.
5. X minns att det vid polisinsättningen tidigare funnits ett liknande uppsägningsfall som rörde polisman Z. Han begär att få se handlingarna som rör fallet från polisinsättningen. Polisinsättningen avslår begäran med motiveringen att handlingarna innehåller Z:s adressuppgifter samt vissa hälsouppgifter. Hade polisinsättningen rätt att vägra låta X se handlingarna? Motivera.

Om du skriver svaret på svenska, behöver du inte ta hänsyn till varningarna från Moodles ordräknare. Se ändå till att ditt svar inte överskrider 910 ord. Skriv ditt svar direkt i fältet för text i Moodle.

Kom ihåg att mellanspara dina svar regelbundet under tentamen. Du kan mellanspara svaren genom att röra dig mellan tentamenssidorna eller frågorna.

1. X voi vedota yksityiselämän suojaan, josta säädetään PL 10 §:ssä ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7. artiklassa. PL 10.2 § mukaan luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Perusoikeudet eivät kuitenkaan ole täysin ehdottomia, vaan niitä voi lailla joissain tapauksissa rajoittaa. PL 10.4 §:ssä säädetään ehdoista joiden tulee täyttyä, jotta viestejä koskevan yksityiselämän suojan perusoikeutta voidaan rajoittaa, rajoituksesta tulee säätää lailla ja sen on oltava välttämätöntä esimerkiksi rikosten

tutkinnassa. Perusoikeuksien rajoittamiseksi myös 7 oikeuskäytäntöön perustuvan ehdon on täyttyvä: 1) rajoituksesta on säädetty laissa, 2) rajoituksen on oltava oikeassa suhteessa, 3) sen tulee olla täysin rajattu, 4) hyväksyttävät syyt rajoitukselle, 5) on huomioitava koskematon ydinalue, 6) ja oikeussuoja, 7) rajoitusta tehtäessä on otettava huomioon ihmisoikeusopimukset. Näiden ehtojen täytyessä yksityiselämän suojan perusoikeutta voidaan rajoittaa. X voisi siis yrittää vedota perusoikeuksiinsa, mutta siitä olisi tuskin tässä tapauksessa hyötyä.

2. PL 18.3 §:n mukaan, ketään ei saa erottaa työstään ilman lakiin perustuvaa syytä ja POK 30. artiklan mukaan jokaisella on oikeus suojaan perusteettomalta irtisanomiselta. X:n irtisanomisen on siis perustuttava lakiin. Valtion virkamieslain 33 §:n mukaan "virkamiehen virkasuhde voidaan heti purkaa, jos virkamies törkeästi rikkoo tai laiminlyö virkavelvollisuuksiaan". Yksi virkamiehen velvollisuuksista on vaitiolovelvollisuus, josta säädetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta, eli siis julkisuuslain 23 §:ssä. Vaitiolovelvollisuus tarkoittaa, että viranomaisen palveluksessa oleva tai luottamustehtävää hoitava henkilö ei saa paljastaa tietoja tai asiakirjoja joiden salassa pidosta on säädetty laissa. Julkisuuslain 24 §:n ensimmäisen momentin kolmannen kohdan mukaan rikosasian selvittämistä koskevat tiedot ja asiakirjat ovat salassa pidettäviä.

Kun X on lähettänyt tekstiviestejä Y:n kanssa tuosta rikoksesta, X on rikkonut vaitiolovelvollisuuttaan ja täten laiminlyönyt virkavelvollisuuksiaan jolloin poliisilaitos voi käyttää viestinvaihtoa irtisanomisperusteena.

3. Hallinnon oikeusperiaatteista säädetään hallintolain 6 §:ssä. Tässä tapauksessa kyse on suhteellisuusperiaatteesta, jonka mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Suhteellisuusperiaatteella tarkoitetaan, että viranomaisen toiminnan on oltava kohtuullista ja suhteellista, eivätkä toimet saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi.

Niin kuin edellisessä kohdassa pystyi päättämään, irtisanominen on laissa säädetty menettelytapa jos virkamies rikkoo tai laiminlyö virkavelvollisuuksiaan. Irtisanominen on siis kohtuullinen seuraamus ja X:ää tuskin hyödyttäisi yritys vedota suhteellisuusperiaatteeseen.

4. Hallinnollinen sanktio, eli hallinnollinen rangaistusseuraamus, on vakavampi hallinnollinen seuraamus, josta säädetään hallintolain 67 §:ssä. Hallinnollinen sanktio on viranomaisen keino rangaista esimerkiksi yksityistä henkilöä tai yritystä, joka on toiminut lain vastaisesti tai rikkonut hallintopäätöstä. Hallinnollinen rangaistusseuraamus eroaa rikosoikeudellisesta seuraamuksesta, koska se ei vaadi oikeudenkäyntiä ja on nopeampi tapa yrittää vaikuttaa esimerkiksi yksityiseen henkilöön ja täten tehostaa hallinnon antamaa kieltoa, velvoitetta tai vaatimusta. X:n virkasuhteen irtisanominen voidaan nähdä hallinnollisena seuraamuksena virkavelvollisuuksien rikkomisesta, mutta ei ole yhtä vakava seuraamus kuin hallinnollinen sanktio.

5. Julkisuusperiaatteen mukaan, josta säädetään PL 12.2 §:ssä ja määrätään tarkemmin julkisuuslaissa, viranomaisten hallussa olevien tietojen ja asiakirjojen tulee olla kaikille julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömistä syistä lailla erikseen rajoitettu. Salassa pidettävistä viranomaisten asiakirjoista säädetään julkisuuslain 24 §:ssä. Tämän pykälän ensimmäisen momentin 31. kohdan mukaan henkilöä koskevat tiedot kuten yhteystiedot tai asuinpaikka ovat salassapidettäviä "jos henkilö on pyytänyt tiedon salassapitoa ja hänellä on perusteltu syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi". Tapauksen kuvauksessa ei ole mainittu, että poliisimies Z olisi pyytänyt osoitetietojensa salassapitoa, eli ne ovat julkisia eikä poliisilaitos voi sillä perusteella olla antamatta asiakirjoja X:lle. Saman pykälän 25. kohdan mukaan asiakirjat, jotka sisältävät henkilön terveystietoja ovat salassa pidettäviä. Poliisilaitos on siinä mielessä oikeassa, että kieltäytyy antamasta asiakirjoja niiden sisältämien terveystietojen takia. Toisaalta julkisuuslain 10 §:n mukaan asiakirjan julkisesta osasta on annettava tieto jos pelkästään osa asiakirjasta on salassa pidettävä. Poliisilaitoksen tulisi siis antaa asiakirjat X:n nähtäväksi, jos niistä on ensin mahdollista poistaa tai peittää poliisimies Z:n terveystiedot.

Sanamäärä: 576